

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาพัฒนาการในการรับรู้อารมณ์ต่อบันไดเสียงดนตรีในเด็กอายุ 4-8 ปี

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศ กรุงเทพมหานคร จำนวน 150 คน โดยกำหนดระดับอายุและจำนวนกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. กลุ่มอายุ 4 ปี (อายุระหว่าง 4 ปี ขึ้นไป ถึง 4 ปี 12 เดือน อายุเฉลี่ย 4 ปี 6 เดือน) จำนวน 30 คน แบ่งเป็น เด็กผู้ชาย 17 คน และเด็กผู้หญิง 13 คน
2. กลุ่มอายุ 5 ปี (อายุระหว่าง 5 ปี ขึ้นไป ถึง 5 ปี 12 เดือน อายุเฉลี่ย 5 ปี 6 เดือน) จำนวน 30 คน แบ่งเป็น เด็กผู้ชาย 17 คน และเด็กผู้หญิง 13 คน
3. กลุ่มอายุ 6 ปี (อายุระหว่าง 6 ปี ขึ้นไป ถึง 6 ปี 12 เดือน อายุเฉลี่ย 6 ปี 5 เดือน) จำนวน 30 คน แบ่งเป็น เด็กผู้ชาย 13 คน และเด็กผู้หญิง 17 คน
4. กลุ่มอายุ 7 ปี (อายุระหว่าง 7 ปี ขึ้นไป ถึง 7 ปี 12 เดือน อายุเฉลี่ย 7 ปี 4 เดือน) จำนวน 30 คน แบ่งเป็น เด็กผู้ชาย 20 คน และเด็กผู้หญิง 10 คน
5. กลุ่มอายุ 8 ปี (อายุระหว่าง 8 ปี ขึ้นไป ถึง 8 ปี 12 เดือน อายุเฉลี่ย 8 ปี 7 เดือน) จำนวน 30 คน แบ่งเป็น เด็กผู้ชาย 14 คน และเด็กผู้หญิง 16 คน

การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

1. ขอความร่วมมือจากทางโรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศในการทำวิจัยกับนักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยโรงเรียนได้กำหนดห้องเรียนที่ใช้ในการทำวิจัยระดับชั้นละ 1 ห้อง
2. ขอความร่วมมือจากครูประจำชั้นในการสำรวจอายุเด็กในระดับชั้นอนุบาล และระดับชั้นประถมศึกษาจากระเบียงประวัตินักเรียน เพื่อสำรวจอายุและจำนวนของเด็ก ส่วนในห้องที่มีเด็กอายุน้อยกว่าเกณฑ์และมีเด็กไม่ถึง 30 คน ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายจากนักเรียนในห้องที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

3. สอบถามเด็กที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อสำรวจว่ามีผู้ใดบ้างที่เคยเรียนเสริมหลักสูตรพิเศษด้านดนตรี พบว่าไม่มีเด็กคนใดที่เคยเรียนหลักสูตรดังกล่าวมาก่อน

ตารางที่ 2.1 ตารางแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างแยกตามอายุและเพศ

ระดับอายุ (ปี)	เพศ		รวม (คน)
	เพศชาย (คน)	เพศหญิง (คน)	
4	17	13	30
5	17	13	30
6	13	17	30
7	20	10	30
8	14	16	30
รวม	81	69	150

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้พัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ขึ้นมาใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับเด็กไทย โดยพัฒนาจากการศึกษาวิจัยของ Gregory, Worrall, & Sarge (1996)

การพัฒนาเครื่องมือ

1. คัดเลือกเพลงที่มีความยาวเหมาะสม มีองค์ประกอบของตัวเพลงที่ไม่ซับซ้อนจนเกินไป จากห้องสมุดดนตรี ของ มหาวิทยาลัยมหิดล ศาลายา และห้องสมุดดนตรี ของ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล (เสรีเซ็นเตอร์) มาจำนวนหนึ่ง นำไปปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วมทางด้านดนตรี พบว่าบันไดเสียง ไมเนอร์ที่คุ้นมา ยังไม่มีลักษณะเด่นเพียงพอ ผู้วิจัยจึงได้ไปค้นเพิ่มเติมตามคำแนะนำ ที่ห้องสมุดดนตรี สถาบันดนตรียามาฮ่า (สยามกลการ) มาอีกจำนวนหนึ่ง

2 คัดเลือกเพลงที่มีลักษณะเด่นของบันไดเสียงเมเจอร์และบันไดเสียงไมเนอร์ที่ชัดเจน และหากนำมาแปลงบันไดเสียงจากบันไดเสียงเมเจอร์เป็นบันไดเสียงไมเนอร์ หรือจากบันไดเสียงไมเนอร์เป็นบันไดเสียงเมเจอร์แล้ว ยังต้องสามารถแสดงลักษณะเด่นของบันไดเสียงทั้งบันไดเสียงเมเจอร์และบันไดเสียงไมเนอร์ได้

3. นำเพลงที่ได้ทั้งหมด มาแปลงจากบันไดเสียงเมเจอร์เป็นบันไดเสียงไมเนอร์ และแปลงจากบันไดเสียงไมเนอร์เป็นบันไดเสียงเมเจอร์ โดย นิสิตปริญญาตรี ภาควิชาดนตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และทำการบันทึกเสียงลงแผ่นบันทึกเสียง เนื่องจากโน้ตเพลงแต่ละเพลงมีองค์ประกอบในเรื่องของอัตราความเร็วที่ไม่เท่ากัน อันอาจจะมีผลเป็นตัวแปรแทรกซ้อน จึงจำเป็นต้องควบคุมให้อยู่ในอัตราความเร็วปานกลาง (Moderato)

4. นำมาคัดเลือกเพื่อหาเพลงที่ยังคงลักษณะเด่นของบันไดเสียงหลังจากที่แปลงบันไดเสียงแล้ว ได้มาทั้งสิ้น 17 เพลง โดย 1 เพลงมี 2 บันไดเสียง รวม 34 เพลง

ตารางที่ 2.2 ตารางแสดงรายชื่อเพลงที่ได้รับคัดเลือก

เพลง	บันไดเสียงเดิม	บันไดเสียงแปลง
Five Fat Turkey	เมเจอร์	ไมเนอร์
Bluebird, Bluebird	เมเจอร์	ไมเนอร์
Ding Dong Bell	เมเจอร์	ไมเนอร์
Little Green Frog	เมเจอร์	ไมเนอร์
Oleana	เมเจอร์	ไมเนอร์
Roll on the Ground	เมเจอร์	ไมเนอร์
Six Little Duck	เมเจอร์	ไมเนอร์
Tender Shepherd	เมเจอร์	ไมเนอร์
The Allee Allee O!	เมเจอร์	ไมเนอร์
The Whale	เมเจอร์	ไมเนอร์
Upon the Housetop	เมเจอร์	ไมเนอร์
Who has the penny?	เมเจอร์	ไมเนอร์
Don Alfonso	ไมเนอร์	เมเจอร์
Halloween	ไมเนอร์	เมเจอร์
North Wind	ไมเนอร์	เมเจอร์
An Old Song	ไมเนอร์	เมเจอร์
Space Worms	ไมเนอร์	เมเจอร์

5. ผู้วิจัยนำเพลงทั้งหมดไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านดนตรี 1 ท่าน ซึ่งให้คำแนะนำว่า ในเพลงมีองค์ประกอบด้านเสียงประสาน ซึ่งอาจเป็นตัวแปรแทรกซ้อนในการวิจัย จึงทำการแบ่งเพลงเป็น 2 ชุด คือชุดที่มีทำนองเพียงอย่างเดียว และชุดที่มีเสียงประสานประกอบ นำไปทดสอบอย่างไม่เป็นทางการ พบว่าเสียงประสานเป็นตัวแปรที่มีผลต่อการรับรู้อารมณ์ต่อบันไดเสียงจริง จึงได้ตัดตัวแปรด้านเสียงประสานออก เหลือเพียงเพลงที่มีแต่ทำนองอย่างเดียว

คุณภาพเครื่องมือ

1. ความตรงของเครื่องมือ (Validity)

1.1 โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน คือ อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 1 ท่าน อาจารย์ประจำภาควิชาดนตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 1 ท่าน อาจารย์สอนดนตรีสำหรับเด็ก โรงเรียนรัตนกุลอนุบาล 1 ท่าน (รายนามผู้ทรงคุณวุฒิทั้งสามท่าน แสดงไว้ในภาคผนวก ก) ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือว่ามีความตรงตามเนื้อหาและสามารถนำไปใช้ในการทดสอบสิ่งที่ต้องการวัดได้หรือไม่ โดยตัดสินจากความเห็นที่ตรงกันของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน

1.2 นำเพลงที่ได้ทั้ง 34 เพลง ไปทำการศึกษานำร่อง (pilot study) กับเด็กอายุ 10-12 ปี จำนวน 75 คน จากโรงเรียนรุ่งอรุณ เนื่องจากเป็นช่วงอายุที่พัฒนาการในการตอบสนองทางอารมณ์ต่อบันไดเสียงดนตรีเกิดขึ้นแล้ว (Greenberg, 1979) โดยทำการทดสอบครั้งละ 15 คน ให้เด็กทุกคนฟังเพลง 4 ครั้ง ครั้งที่หนึ่งฟังเพลง 9 เพลง ครั้งที่สอง 8 เพลง ครั้งที่สาม 9 เพลง ครั้งที่สี่ 8 เพลง จากนั้นให้เด็กระบุอารมณ์ที่รับรู้หลังการฟังเพลงลงในแผ่นบันทึกคำตอบ (ภาคผนวก ข)

เกณฑ์ในการตัดสิน

ในการตัดสินว่าเครื่องมือที่ใช้มีความตรงตามเนื้อหาและสามารถนำไปใช้ในการทดสอบสิ่งที่ต้องการวัดได้หรือไม่ ตัดสินโดยใช้เกณฑ์การประเมินเป็นร้อยละที่เด็กสามารถระบุอารมณ์ได้

- บันไดเสียงเมเจอร์ วัดจาก การที่เด็กจำนวน 90 % สามารถระบุถึงอารมณ์สุข สดใส ร่าเริง สนุกสนาน หรือ สบายใจ
- บันไดเสียงไมเนอร์ วัดจาก การที่เด็กจำนวน 90 % สามารถระบุถึงอารมณ์ เศร้า ร้อย หม่นหมอง หดหู่ เหงา หรือ ซึมเศร้า

(แสดงค่าร้อยละที่ได้ในแต่ละเพลงในภาคผนวก ก)

2. ความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability)

โดยวิธีการทดสอบซ้ำ (Test-retest reliability) ในเด็กอายุ 10-12 ปี กลุ่มเดิมจากโรงเรียนรุ่งอรุณ หลังจากทำการทดสอบครั้งแรกเสร็จแล้ว ผู้วิจัยเว้นระยะไป 3 สัปดาห์ แล้วทำการทดสอบซ้ำในลักษณะเดียวกับครั้งแรก จากนั้นนำคะแนนที่ได้จากการทดสอบทั้งสองครั้งมาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของทุกเพลงในภาคผนวก ค)

การคัดเลือกเครื่องมือ

1. หลังจากทดสอบความตรงและความเที่ยงของเครื่องมือแล้ว ผู้วิจัยคัดเลือกเพลงเพื่อนำมาใช้ในการวิจัย 12 เพลง โดยใช้เป็นเพลงตัวอย่าง 2 เพลง เพลงในบันไดเสียงเมเจอร์ 5 เพลง เพลงในบันไดเสียงไมเนอร์ 5 เพลง โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกเครื่องมือดังนี้

2. เกณฑ์ในการคัดเลือกเครื่องมือ

2.1 บันไดเสียงเมเจอร์

- เป็นเพลงที่มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 % ระบุถึงอารมณ์สุข สดใส ร่าเริง สนุกสนาน หรือสบายใจ
- มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ .8 ขึ้นไป
- เป็นเพลงที่กลุ่มตัวอย่าง 90 % ระบุว่าไม่เคยฟัง

2.2 บันไดเสียงไมเนอร์

- เป็นเพลงที่มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 % ระบุถึงอารมณ์เศร้าสร้อย หม่นหมอง หดหู่ เหงา หรือ ซึมเศร้า
- มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ .8 ขึ้นไป
- เป็นเพลงที่กลุ่มตัวอย่าง 90 % ระบุว่าไม่เคยฟัง

(แสดงค่าร้อยละและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของทุกเพลงในภาคผนวก ค)

ตารางที่ 2.3 ตารางแสดงรายชื่อเพลงที่ใช้ในการวิจัย

ลำดับที่	เพลง	บันไดเสียง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ความยาว (วินาที)
1	Ding Dong Bell	เมเจอร์	0.811	0.30
2	Little Green Frog	เมเจอร์	0.860	0.25
3	The Allee Allee O!	เมเจอร์	0.906	0.22
4	The Whale	เมเจอร์	0.806	0.25
5	Who has the Penny?	เมเจอร์	0.888	0.22
6	An Old Song	ไมเนอร์	0.860	0.42
7	Don Alfonso	ไมเนอร์	0.906	0.32
8	North Wind	ไมเนอร์	0.860	0.40
9	Roll on the Ground	ไมเนอร์	0.919	0.32
10	Tender Shepherd	ไมเนอร์	0.919	0.21
ตัวอย่าง	Five Fat Turkey	เมเจอร์	0.833	0.21
ตัวอย่าง	Halloween	ไมเนอร์	0.842	0.18

นำเพลงทั้ง 10 เพลง มาทำ Counter balance โดยจัดเพลง เป็น 3 ชุด ในแต่ละชุดมีจำนวน 10 เพลงเท่ากัน แต่มีลำดับการนำเสนอไม่เหมือนกัน (แสดงลำดับเพลงในแต่ละชุดในภาคผนวก จ) * เพลงที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเพลงสำหรับเด็กที่ไม่มีเนื้อร้องรวมทั้งเป็นเพลงที่เด็กไม่คุ้นเคย เพื่อป้องกันมิให้เด็กตีความหมายของอารมณ์จากเนื้อร้อง และเพลงที่ใช้มีความยาวระหว่าง 0.18-0.42 วินาที เพื่อให้เหมาะสมกับช่วงความสนใจของเด็กวัย 4-8 ปี เนื่องจากเด็กอายุ 4-5 ปี มีช่วงสมาธิในการฟังดนตรีได้นานประมาณ 15 นาที เด็กอายุ 6 ปีขึ้นไปมีช่วงสมาธิในการฟังดนตรีได้นาน 20 นาที (Nilsen & Albertalli, 2002)

อุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย

1. โต๊ะพร้อมเก้าอี้นั่ง 3 ตัว สำหรับผู้วิจัยและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องเล่นแผ่นเสียงพร้อมลำโพง ขนาด 220 วัตต์
3. แผ่นบันทึกลำเสียงจำนวน 4 แผ่น
4. นาฬิกาจับเวลา 1 เครื่อง

วิธีดำเนินการวิจัย

การทดลองก่อนดำเนินการวิจัยจริง

- ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่ได้ไปทดสอบอย่างไม่เป็นทางการเพื่อดูแนวทางและความเป็นไปได้ในการวิจัยอย่างคร่าวๆ เช่น คำพูดที่ควรใช้ในการทดสอบ ระยะเวลาที่ใช้ในการทดสอบ การสังเกตวิธีบันทึกข้อมูลของเด็ก และแนวโน้มการเกิดพัฒนาการ เป็นต้น โดยทำการทดสอบกับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนสาธิตอนุบาลละอออุทิศ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง ที่มีอายุระหว่าง 4-8 ปี จำนวน 30 คน

- พบว่าเด็กอายุ 4 ปี ไม่สามารถตอบคำถามนำก่อนทดสอบได้ จึงได้นำนิทานเรื่อง “อีเล้งแก้งโค้ง” และนิทานชุดอารมณ์และความรู้สึก “เมื่อฉันเศร้า” มาใช้เล่าก่อนการทดสอบ พบว่าหลังจากฟังนิทาน เด็กสามารถตอบคำถามได้ดีขึ้น

- เด็กอายุ 4 ปี จำนวน 3 คน ยังไม่รู้จักตัวเลข ในการบันทึกคำตอบ ผู้วิจัยจึงต้องคอยชี้ตัวเลขในกระดานคำตอบให้

- มีเด็กจำนวน 8 คน ปฏิเสธที่จะใส่หูฟัง และการที่เด็กใส่หูฟังทำให้เด็กได้ยินผู้วิจัยไม่ถนัด ทุกครั้งที่จะขึ้นเพลงใหม่ เด็กจะคอยดึงหูฟังออกเพื่อฟังผู้วิจัย ในการดำเนินการวิจัยจริงผู้วิจัยจึงไม่ให้เด็กใส่หูฟัง

- การที่ผู้วิจัยวางใบหน้าแสดงสีหน้า สุข สดใส และใบหน้าแสดงสีหน้าเศร้า หม่นหมอง ให้เด็กหิบริ่วมกัน ทำให้เด็กหันมาเห็นคำตอบของเพื่อนได้ ผู้วิจัยจึงแยกใส่ตะกร้าขนาดเล็กสำหรับเด็กแต่ละคน โดยวางตะกร้าไว้ทางขวามือของเด็ก

- ในการทดลองพบว่าเด็ก 9 คนที่คิดใบหน้าที่เดียวจนครบทุกช่องผู้วิจัยจึงต้องคอยแนะนำให้เด็กฟังให้จบเพลงก่อนจึงค่อยคิด

- มีเด็ก 3 คน ที่เลือกคิดใบหน้าที่เดียวจนครบทุกช่องผู้วิจัยจึงต้องดึงออกแล้วแนะนำให้เด็กคิดได้ครั้งละ 1 รูป

ผู้วิจัยได้นำข้อบกพร่องต่างๆ ที่ค้นพบมาทำการแก้ไขก่อนนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป (แสดงผลการทดสอบก่อนดำเนินการวิจัยจริงในภาคผนวก ง)

การดำเนินการวิจัย

1. ผู้วิจัยเข้าไปทำความคุ้นเคยกับเด็กก่อน 2 สัปดาห์ ในระหว่าง 2 สัปดาห์ผู้วิจัยนำนิทาน 2 เรื่อง ไปเล่าให้เด็กทั้งห้องฟัง สัปดาห์ละ 1 เรื่อง พร้อมทั้งถามคำถามจากนิทาน (เนื้อเรื่องของนิทานและคำถามอยู่ในภาคผนวก ข) เพื่อปูพื้นฐานความเข้าใจอารมณ์ของเด็ก

1.1 เมื่อเล่านิทานเรื่องที่ 2 จบ ผู้วิจัยให้เด็กดูใบหน้าที่แสดงสีหน้าสุข เศร้า และ เศร้า หม่นหมอง ขนาด 21.5X21.5 เซนติเมตร ทีละรูป และถามคำถามดังนี้

- เด็กๆคิดว่าใบหน้าของเด็กในรูปนี้แสดงสีหน้าอย่างไรคะ (ผู้วิจัยให้เด็กตอบทีละคน)

- เด็กในรูปนี้ แสดงอารมณ์อะไรคะ

เมื่อดูครบทั้ง 2 ใบหน้า ผู้วิจัยถือใบหน้าที่ทั้ง 2 แบบไว้ในมือทั้ง 2 ข้าง แล้วถามคำถามต่อว่า

- ถ้าเรารู้สึก สุข เศร้า สนุกสนาน ร่าเริง หรือสบายใจ จะทำสีหน้าแบบไหนคะ (ผู้วิจัยให้เด็กชี้ที่ใบหน้า) ไหนลองทำสีหน้ามีความสุขให้ดูหน่อยซิคะ

- ถ้าเรารู้สึก เศร้าสร้อย หม่นหมอง หดหู่ เหงา ซึมเศร้า จะทำสีหน้าแบบไหนคะ (ผู้วิจัยให้เด็กชี้ที่ใบหน้า) ไหนลองทำสีหน้าเศร้าให้ดูหน่อยซิคะ

1.2 ผู้วิจัยนำเพลงตัวอย่าง 2 เพลง มาเปิดให้เด็กฟัง พร้อมทั้งถามคำถาม “เด็กๆฟังเพลงแล้วรู้สึกอย่างไรคะ” เมื่อเด็กตอบคำถาม ผู้วิจัยนำกระดานสำหรับติดคำตอบและใบหน้าแสดงสีหน้าสุข เศร้า และ เศร้า หม่นหมอง (แสดงรูปในภาคผนวก ข) มาให้เด็กดูและอธิบายถึงวิธีการทดลองดังนี้

- พี่จะมีเพลงมาให้เด็กๆฟังอีก 10 เพลงนะคะ หลังจากฟังเพลงที่ 1 จบ ให้เด็กๆคิดว่าฟังแล้วรู้สึกอย่างไร ถ้าเด็กๆฟังแล้วรู้สึก สุข เศร้า ร่าเริง สนุกสนาน หรือ สบายใจ ให้เด็กๆหยิบใบหน้าที่ยิ้มมาติดที่ช่องที่ 1 (ผู้วิจัยชี้ช่องให้ดูแล้วเลือกเด็ก 1 คน มาคิดให้เพื่อนดูเป็นตัวอย่าง) แต่ถ้าเด็กๆฟังแล้วรู้สึก เศร้าสร้อย หม่นหมอง หดหู่ เหงา หรือซึมเศร้า ก็ให้ติดใบหน้าที่ร้องไห้ลงไป (ผู้วิจัยชี้ช่องให้ดูแล้วเลือกเด็กอีก 1 คน มาคิดให้เพื่อนดูเป็นตัวอย่างในช่องเดิม) เวลาติดให้เด็กๆฟังเพลงให้จบก่อนแล้วจึงค่อยติดรูปใบหน้าที่ลงไป และติดได้ครั้งละ 1 รูปเท่านั้นนะคะ

- ติดเสร็จแล้วเด็กๆฟังเพลงที่ 2 พอฟังจบให้เด็กๆคิดว่าฟังแล้วรู้สึกอย่างไร ถ้าเด็กๆฟังแล้วรู้สึก สุข เศร้า ร่าเริง สนุกสนาน หรือ สบายใจ ให้เด็กๆหยิบใบหน้าที่ยิ้มมาติดที่ช่องที่ 2 (ผู้วิจัยชี้ช่องให้ดูแล้วเลือกเด็กอีก 1 คน มาคิดให้เพื่อนดูเป็นตัวอย่าง) แต่ถ้าเด็กๆฟังแล้วรู้สึก เศร้าสร้อย หม่นหมอง หดหู่ เหงา หรือซึมเศร้า ก็ให้ติดใบหน้าที่ร้องไห้ลงไป (ผู้วิจัยชี้ช่องให้ดูแล้วเลือกเด็กอีก 1 คน มาคิดให้เพื่อนดูเป็นตัวอย่างในช่องเดิม) เวลาติดให้เด็กๆฟังเพลงให้จบก่อนแล้วจึงค่อยติดรูปใบหน้าที่ลงไป และติดได้ครั้งละ 1 รูปเท่านั้นนะคะ

- เด็กๆจะได้ฟังทั้งหมด 10 เพลง การติดภาพใบหน้าให้ติดตามลำดับ 1-10 นะคะ (ผู้วิจัยให้เด็กนับเลข 1-10 พร้อมทั้งชี้ที่ช่องคำตอบตามลำดับ) หลังจากนั้นผู้วิจัยนำเด็กมาทดสอบครั้งละ 2 คน

- ผู้วิจัยทวนคำถามซ้ำอีกครั้ง เพื่อวัดความเข้าใจของเด็ก

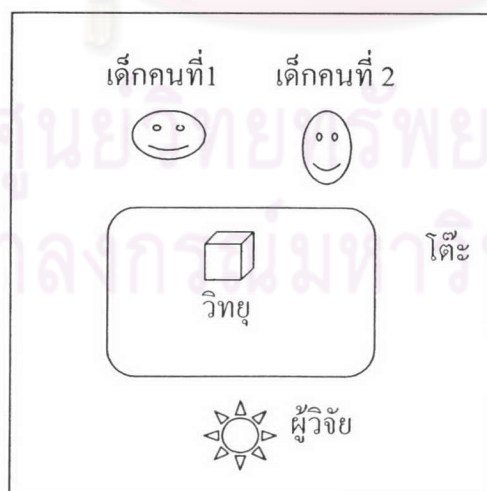
ก. ถ้าเด็กๆ ฟังเพลง แล้วรู้สึกสุข สนุกสนาน หรือสบายใจ
เด็กๆ จะเลือกติดใบหน้ายิ้มหรือร้องไห้คะ

ข. ถ้าเด็กๆ ฟังเพลง แล้วรู้สึกเศร้าสร้อย หม่นหมอง หดหู่ เหงา หรือซึมเศร้า
เด็กๆ จะเลือกติดใบหน้ายิ้มหรือร้องไห้คะ

1.3 ผู้วิจัยขอมุมสงบจากครูประจำชั้นเพื่อนำเด็กมาทำการทดสอบ ในขั้นนี้ผู้ช่วยวิจัยมาช่วยในการรับส่งเด็กเพื่อให้การวิจัยดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยทำการทดสอบเด็กครั้งละ 2 คน โดยให้เด็กนั่งห่างกันประมาณ 1 เมตร ผู้วิจัยนั่งตรงข้ามกับเด็ก จากนั้นให้เด็กเลือกชุดเพลงที่จะได้ฟัง การทดลองแบ่งเป็น 2 ครั้ง เด็กฟังครั้งละ 5 เพลง โดยเด็กแต่ละคนมีเวลาในการตัดสินใจว่าฟังเพลงแล้วรู้สึกอย่างไร คนละ 1 นาที หากเลยเวลาที่กำหนดผู้วิจัยจะคิดแม่เหล็กรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสลงในช่องคำตอบ และเปิดเพลงต่อไป หากเด็กสามารถตอบได้ก่อนเวลาที่กำหนดผู้วิจัยจะเปิดเพลงต่อไปทันที (ในการทดลองไม่พบว่ามียุติเด็กคนใดใช้เวลาในการตัดสินใจมากกว่า 1 นาที)

- ก่อนฟังเพลงผู้วิจัยถามคำถามในข้อ ก และข้อ ข ซ้ำอีกครั้ง
- สำหรับเด็กอายุ 4 และ 5 ปี ผู้วิจัยจะคอยชี้ช่องที่ใส่คำตอบให้ทุกครั้งเมื่อจบแต่ละเพลง
- เมื่อจบการทดลองในแต่ละครั้ง ผู้วิจัยนำแผ่นคำตอบมาตรวจสอบความถูกต้องและจดบันทึกความถี่ลงในแบบคำตอบสำหรับผู้วิจัยทันที (ภาคผนวก ฉ)

ภาพที่ 2.1 ภาพแสดงที่นั่งในขณะทดลอง

เกณฑ์การให้คะแนนและแปลผล

1. เกณฑ์การให้คะแนน

ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็นบันไดเสียงดนตรีเป็น 2 ชนิดคือ บันไดเสียงเมเจอร์และไมเนอร์ แต่ละบันไดเสียงมี 5 เพลง แต่ละเพลง มี 1 คะแนน รวมบันไดเสียงละ 5 คะแนน โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

1.1 ในข้อที่เด็กตอบถูกว่าเพลงนั้นเชื่อมโยงกับกลุ่มอารมณ์สุข สดใส ร่าเริง สนุกสนาน สบายใจ ในบันไดเสียงเมเจอร์ หรือ เศร้าสร้อย หม่นหมอง หดหู่ เหงา ซึมเศร้า ในบันไดเสียงไมเนอร์ ผู้วิจัยใส่เครื่องหมาย (/) ลงในช่องถูก และนับเป็น 1 คะแนน

1.2 ในข้อที่เด็กตอบผิด ผู้วิจัยใส่เครื่องหมาย (/) ลงในช่องผิด และนับเป็น 0 คะแนน

1.3 ในข้อที่คิดรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส ผู้วิจัยใส่เครื่องหมาย (/) ลงในช่องผิด และนับเป็น 0 คะแนน

2. การแปลผล

2.1 ความสามารถในการรับรู้อารมณ์ต่อบันไดเสียงเมเจอร์หรือไมเนอร์

ในการวิจัยครั้งนี้ เกณฑ์การให้คะแนนคือ ผ่าน หรือ ไม่ผ่าน ซึ่งมีความหมายดังนี้

“ผ่าน” หมายถึง เด็กมีความสามารถในการรับรู้อารมณ์ต่อบันไดเสียงเมเจอร์หรือไมเนอร์ โดยเด็กมีคะแนนรวมของบันไดเสียงเมเจอร์หรือไมเนอร์ 4 คะแนนขึ้นไป จาก 5 คะแนน

“ไม่ผ่าน” หมายถึง เด็กไม่มีความสามารถในการรับรู้อารมณ์ต่อบันไดเสียงเมเจอร์หรือไมเนอร์ โดยเด็กมีคะแนนรวมของบันไดเสียงเมเจอร์หรือไมเนอร์ต่ำกว่า 4 คะแนน จาก 5 คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจะทำโดยการประเมิน “การเกิดพัฒนาการในการรับรู้อารมณ์ต่อบันไดเสียงดนตรี” โดยใช้เกณฑ์การประเมินของ Piaget (1965) ที่กล่าวถึงเกณฑ์การตัดสินพัฒนาการว่า เด็กในกลุ่มอายุใดจะมีพัฒนาการเกิดขึ้น จะต้องมีจำนวนเด็กในกลุ่มอายุนั้นที่สามารถแสดงพัฒนาการได้เป็นจำนวนถึงร้อยละ 75 ของจำนวนเด็กในกลุ่มอายุดังกล่าว

2. แสดงเส้นกราฟทำนายความน่าจะเป็นหรือโอกาสที่จะเกิดพัฒนาการในการรับรู้อารมณ์ต่อบันไดเสียงดนตรีของเด็กแต่ละวัยด้วย Logistic regression